

3. Grècia

3.1.1- Època arcaica

- Civilització Minoica (2700-1450 a.C.)
 - Lineal A
 - Ciutats palaciegues
 - Canalitzacions d'aigua
 - Art: ceràmica i frescos
 - Domini de la metal·lúrgia

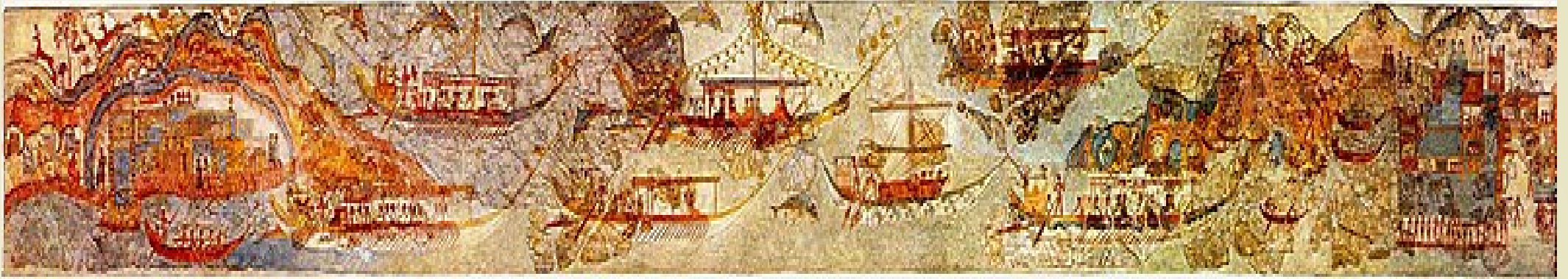
► Cultura més avançada del Mediterrani

MITE

Absència d'armes (només rituals) i muralles ————— Societat pacífica?

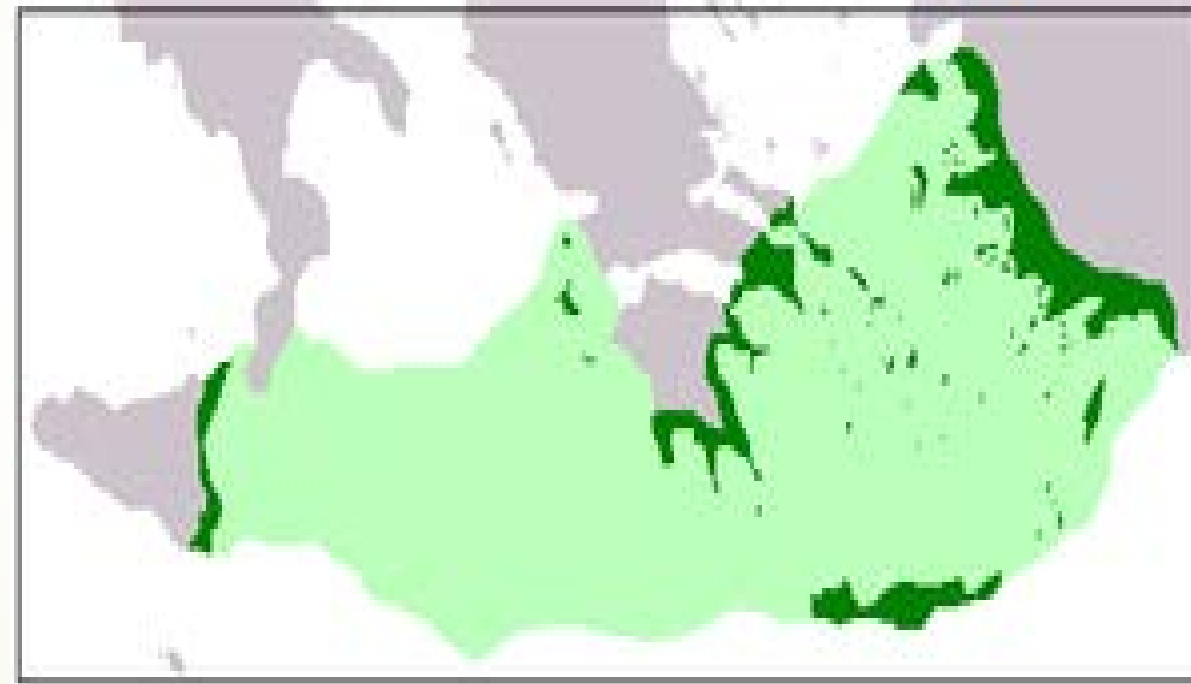
Només representacions de divinitats femenines ————— Matriarcat?

➤ Talassocràcia

➤ 1500 a.C. Erupció Santorini

- ▶ Cultura micènica (micènics, jònics o aqueus)

- ▶ Poble indoeuropeu

- ▶ Arribada al Mediterrani ss. XVIII-XVII

- ▶ Destructors i hereus de la cultura *minoica:

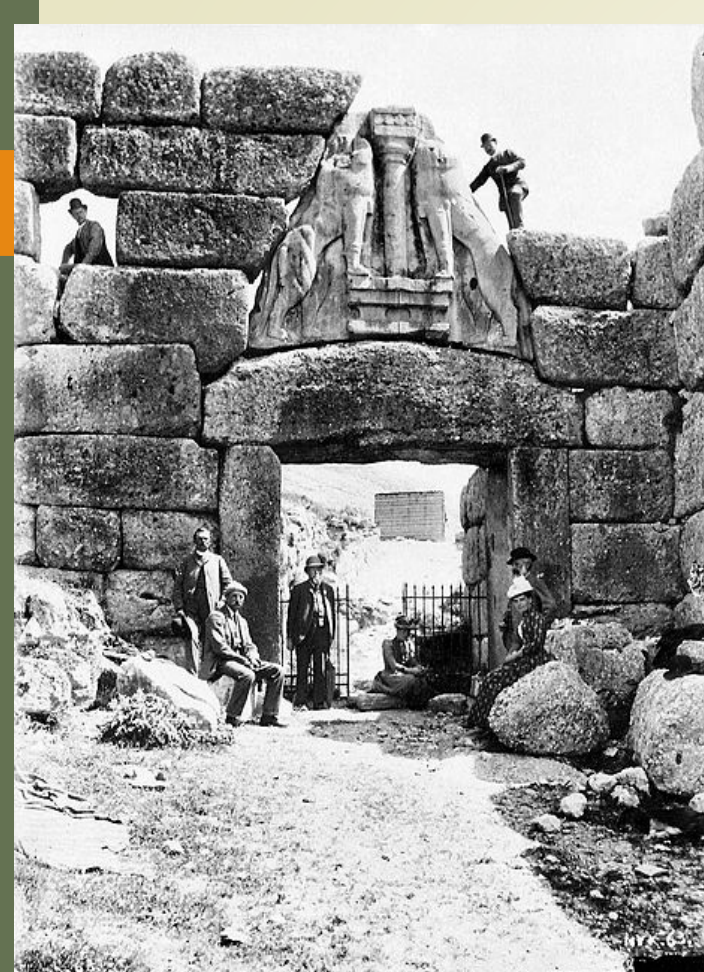
- ▶ Lineal B

- ▶ vs. "Pelasgos"

- ▶ Org. en ciutats governades per bel·licosos monarques: Micenas, Argos, Pilos, Tirinto, Atenes, Tebes, etc.

- ▶ Domini del Bronze

- ▶ Grans construccions

- ▶ Nivells de destrucció estratigràfica:

- ▶ Tebes ca. 1320
- ▶ Pilos ca. 1235
- ▶ Micenas i Tirinto ca. 1200
- ▶ Cnosos ca. 1100

- ▶ Fi cultura micènica, Per què?

“Pobles del mar”

Doris

- ▶ Època fosca (1200-800)

- ▶ Desaparició de l'escriptura

- ▶ Època "homèrica" Ilíada i Odissea

- ▶ Època "cavalleresca" pel tipus de combat

- ▶ Societat de caràcter gentilici i clànic

- ▶ Progressiu desenvolupament de monarquies cada vegada més territorials

- ▶ A partir del segle VIII a. de C. ruptura societat gentilicia

- ▶ Expansió demogràfica

- ▶ Aparició de la moneda

- ▶ Recuperació Escriitura Escripturación Legislativa

- ▶ Desenvolupament del comerç i l'artesanía

- ▶ Aparició de la "Polis"

Polis

Def.: comunitat d'homes amb capacitat militar + Divinitat protectora > "comunitat política"

No precisa d'unitat territorial o urbana

Acabarà associant-se a

Àgora o lloc de reunió

Temple o lloc de culte

Aristoi exclosos

"metecos"

"Thetes"

"Demiürgs"

Grups emergents vs. Aristocràtics ("oikos")

Stasis

Solucionar la Stasis

► "Tiranies" (Pisístrat d'Atenes, Hieró de Siracusa, etc)

► Legisladors

Soló + Atenes = "timocracia"

Clístenes + Atenes = "Isonimia"

Licurgo + Esparta = "Kalokagathia"

► Colonitzacions

"oikistés"

"metròpoli"

"apoikias" — laboratoris polítics

3.1.2- Homer i els logògrafs

- ▶ Homero — aede jònic s. VIII a.C. — Va existir realment?
- ▶ *Iliada* i *Odisea*
 - ▶ personatges del s. XIII a.C. (Guerra de Troya)
 - ▶ les grans gestes humanes s'entremesclen amb la intervenció dels déus i la fatalitat de la destinació
 - ▶ exactitud geogràfica i minuciositat descriptiva
 - ▶ poemes de caràcter divers i diferents estils

▶ S. VI progressiva superació del món mític

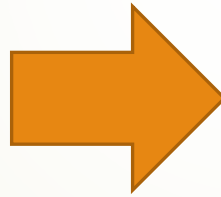
▶ Filòsofs i Logògrafs

Narració descriptiva d'allò que coneixen per veu d'altres als seus viatges

NO fan història

NO estableixen cronologies clares

Hecateu de Milet

Critica les creences mítiques gregues

Primer intent d'estudi comparat entre la mitologia i les dades històriques

3.2.1- Contexto: Època Clásica

► Rebelió Jònica (499-494)

► Póleis gregues d'Àsia Menor

vs.

Satrapia persa de Sardes

- Tiranies o sistemes oligàrquics
- Florida econòmica
- Seguretat i rutes comercials de l'imperi persa

Aristàgores de Milet
Rebelió

Ocupació de Sardes
Atenes 12 trirremes + Erètria 5 trirremes

➤ Darios I → Derrota als rebels i destrueix Milet

Primera Guerra Mèdica (490 a.C.)

Expedició de càstig

Victòria de Milcíades en Marató

➤ Xerxes

Segona Guerra Mèdica
(480-479 a.C.)

Campanya de conquesta

- Termòpiles – Leònides
- Salamina – Temístocles
- Platea – Pausànies

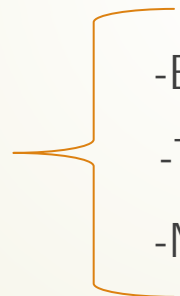

- ▶ Pentecontecia (479-431)

- ▶ Polarització del món grec: Lliga Àtica-Dèlica d'Atenes vs Lliga del Peloponès d'Esparta
- ▶ Lliga Àtica-Dèlica: partidària de continuar la guerra contra els perses i alliberar Jònia
- ▶ Confederació controlada per Atenes – matriu de l'imperialisme atenes
- ▶ Lliga del Peloponès: partidària de mantindre governs oligàrquics i de no llançar-se a la guerra contra els perses

- ▶ Guerra del Peloponès (431-404): Victòria espartana en Egospòtamos i submissió d'Atenes

- ▶ Hegemonies

-
- Espartana (404-371) >/ Leuctra
 - Tebana (371-338) >/ Queronea
 - Macedònica

3.2.2- Heròdot (480-430 a.C.)

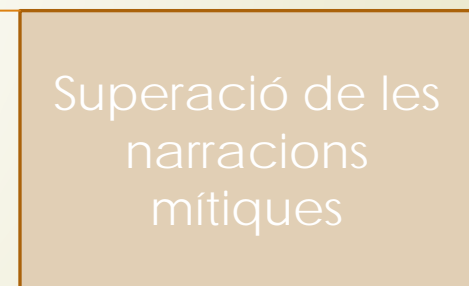
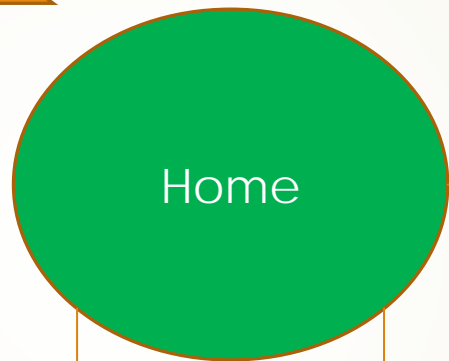
- ▶ *Fets líbics, Fets asiris* — desaparegudes
- ▶ *Els nou llibres de la Història* — Relacions Grècia-Orient
- ▶ S'allunya del mite: narra esdeveniments realitzats pels homes en un temps i un espai determinats i no pels déus, encara que no exclou totalment els elements mítics
- ▶ Insisteix en raons de caràcter personal per a explicar les accions dels homes
- ▶ Història eminentment descriptiva

- ▶ Victoria sobre els perses: superioritat moral, racional i competitiva dels grecs
- ▶ "éssers polítics": únics a desenvolupar la "polis"
- ▶ "*Tijé"
 - ▶ destí, fatalitat
 - ▶ forces que governen el món i són l'expressió de la numinositat ("*numen")
 - ▶ cegues i inexorables, no es poden evitar, però l'home instruït i prudent pot sostraure's als seus efectes
- ▶ Llibertat limitada de l'home: no producte, sinó antecedent de la Història

l'home, mesura
de totes les coses

3.2.3-Tucídides (460?-396? a.C.)

- ▶ Estrategos atenés ——— Fracàs d'Anfípolis ———▶ Desterrament
- ▶ Història de la guerra del Peloponès
- ▶ Informació privilegiada
- ▶ Documentació ingent
- ▶ Versió dels contrincants
- ▶ Valoracions imparcials
- ▶ Contrari a l'imperialisme atenés – Admiració per disciplina espartana
- ▶ Tema principal: civilització grega i la grandesa atenesa

- ▶ Cronologia: ús de l'antic calendari agrícola segons estacions
- ▶ Creador de la història política: l'home pot actuar per raons polítiques
- ▶ Idees: força primària en el desenvolupament dels assumptes primaris
- ▶ Pare del "realisme polític" (realpolitik): Diàleg Melià

